Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022

2022 dsc 1

RHAN 7

AMRYWIOL A CHYFFREDINOL

Corfforaethau addysg uwch

137 Offerynnau llywodraethu corfforaethau addysg uwch yng Nghymru

(1) Mae adran 124A o Ddeddf Diwygio Addysg 1988 (p. 40) wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn is-adran (9), yn lle'r geiriau "3 to 5 and" rhodder "2 to".

(3) Ar ôl is-adran (9) mewnosoder—

"(9A) Before making an order under subsection (9) the Welsh Ministers must consult—

(a) the Commission for Tertiary Education and Research, and

(b) any other persons they think appropriate.

(9B) An order made under subsection (9) may, where it is necessary in consequence of amendments made to Schedule 7A to this Act, repeal or amend the following provisions of this Act—

(a) subsection 122A(3);

(b) in subsection (4) of this section, the words "any provision authorised to be made by that Schedule and";

(c) in section 124C—

(i) in subsection (1), the words beginning with "and, in determining" to the end;

(ii) subsection (2)."

138 Erthyglau llywodraethu corfforaethau addysg uwch yng Nghymru

(1) Mae Deddf Diwygio Addysg 1988 (p. 40) wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn adran 125, ar ôl is-adran (7) mewnosoder—

"(8) The Welsh Ministers may by order amend or repeal any of subsections (2) to (4) of this section.

(9) Before making an order under subsection (8) the Welsh Ministers must consult—

(a) the Commission for Tertiary Education and Research, and

(b) any other persons they think appropriate."

(3) Yn adran 232—

(a) yn is-adran (1), ar ôl y geiriau "Secretary of State" mewnosoder "or the Welsh Ministers";

(b) ar ôl is-adran (4) mewnosoder—

"(4ZA) A statutory instrument containing any order or regulations made by the Welsh Ministers under this Act, other than an order under section 124A, 125, 214 or 216, shall be subject to annulment in pursuance of a resolution of Senedd Cymru.

(4ZB) A statutory instrument containing an order made by the Welsh Ministers under section 124A or 125 of this Act may not be made unless a draft of the instrument has been laid before, and approved by resolution of, Senedd Cymru.

(4ZC) For the purposes of subsection (4ZA) above, any order or regulations made by the Welsh Ministers under this Act includes any order or regulations made under a power that is expressed as a power of the Secretary of State and has been transferred to the Welsh Ministers.";

(c) yn is-adran (5), yn lle'r gair "thinks" rhodder "or the Welsh Ministers think".

139 Diddymu corfforaethau addysg uwch yng Nghymru

(1) Mae adran 128 o Ddeddf Diwygio Addysg 1988 (p. 40) wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn is-adran (1), yn is-baragraff (b)(iii), yn lle'r geiriau "the Higher Education Funding Council for Wales" rhodder "the Commission for Tertiary Education and Research ("the Commission")".

(3) Ar ôl is-adran (1) mewnosoder—

"(1A) An order under this section may be made only if—

(a) the higher education corporation to be dissolved has requested that an order be made, or

(b) if there has been no such request, the higher education corporation consents to an order being made.

(1B) But an order may be made as if consent had been given under subsection (1A)(b) if the Welsh Ministers consider that the higher education corporation—

(a) has unreasonably withheld its consent, or

(b) has unreasonably delayed in giving or withholding its consent.

(1C) An order under subsection (1)(b)—

(a) may, in relation to any property or rights of the corporation transferred under the order, make provision about the effect of such transfer on any right of pre-emption, right of return or other similar right that may apply in respect of such property or rights (including provision about the calculation and payment of any just compensation);

(b) has effect in relation to property, rights or liabilities to which it applies in spite of any provision (of whatever nature) of any enactment or any rule of law, which would otherwise prevent, penalise or restrict the transfer of the property rights or liabilities."

(4) Yn is-adran (4), ym mharagraff (b), yn lle'r geiriau "the Higher Education Funding Council for Wales" rhodder "the Commission".

(5) Yn lle is-adran (5) rhodder—

"(5) In this section—

"charitable purposes" has the meaning given by section 11 of the Charities Act 2011 (c. 25);

"right of return means any right under a provision for the return or reversion of property in specified circumstances."

(6) Ar ôl is-adran (6) mewnosoder—

"(7) The Welsh Ministers must publish a statement setting out the circumstances in which they propose to exercise the power under this section to make an order.

(8) The Welsh Ministers—

(a) must keep the statement under review;

(b) may revise it.

(9) Before publishing the statement or a revised statement, the Welsh Ministers must consult such persons as they consider appropriate.

(10) As soon as possible after publishing the statement or revised statement, the Welsh Ministers must lay a copy of it before Senedd Cymru."

Ymgynghoriad ynghylch gwasanaethau gyrfaoedd

140 Dyletswydd i ymgynghori â'r Comisiwn ynghylch gwasanaethau gyrfaoedd

Yn Neddf Cyflogaeth a Hyfforddiant 1973 (p. 50), ar ôl adran 9 mewnosoder—

"9A Duty of Welsh Ministers to consult the Commission for Tertiary Education and Research

(1) In each financial year the Welsh Ministers must consult the Commission for Tertiary Education and Research on strategic priorities in the next financial year for the performance of their duty in section 8 and the exercise of their power in section 9.

(2) In this section, "financial year means a period of 12 months ending on 31 March."

Cyffredinol

141 Diogelu Data

(1) Mae'r adran hon yn gymwys i ddyletswydd neu bŵer i ddatgelu neu ddefnyddio gwybodaeth pan osodir y ddyletswydd neu'r pŵer neu pan y'i rhoddir gan neu o dan unrhyw ddarpariaeth yn y Ddeddf hon.

(2) Nid yw dyletswydd na phŵer y mae'r adran hon yn gymwys iddi neu iddo yn gweithredu i'w gwneud yn ofynnol, neu i awdurdodi, datgelu neu ddefnyddio gwybodaeth a fyddai'n torri'r ddeddfwriaeth diogelu data; ond mae'r ddyletswydd neu'r pŵer i'w hystyried neu ei ystyried wrth benderfynu a fyddai'r datgeliad neu'r defnydd yn torri'r ddeddfwriaeth honno.

(3) Yn yr adran hon, mae i "deddfwriaeth diogelu data" yr un ystyr ag a roddir i "data protection legislation" yn Neddf Diogelu Data 2018 (gweler adran 3 o'r Ddeddf honno).

142 Cyhoeddi

(1) Pan fo'r Ddeddf hon yn gosod dyletswydd i gyhoeddi unrhyw beth, rhaid iddo gael ei gyhoeddi—
- (a) yn electronig, a
- (b) mewn unrhyw fodd arall y mae'r person sy'n ddarostyngedig i'r ddyletswydd yn ystyried ei fod yn briodol.

(2) Mae'r ddyletswydd i gyhoeddi yn electronig—
- (a) yn ddyletswydd i ddarparu mynediad yn rhad ac am ddim, a
- (b) yn ddyletswydd i gyhoeddi ar wefan y person, os oes gan y person un.

(3) Caniateir i gopïau o unrhyw beth a gyhoeddir o dan is-adran (1)(b) gael eu cyflenwi yn rhad ac am ddim neu ar ôl talu unrhyw ffi, nad yw'n fwy na chost cyflenwi'r copi, a benderfynir gan y person sy'n ddarostyngedig i'r ddyletswydd i gyhoeddi.

143 Rheoliadau

(1) Mae pŵer i wneud rheoliadau o dan y Ddeddf hon i'w arfer drwy offeryn statudol.

(2) Mae pŵer i wneud rheoliadau o dan y Ddeddf hon yn cynnwys pŵer i wneud—
- (a) darpariaeth wahanol at ddibenion gwahanol neu ar gyfer ardaloedd gwahanol;
- (b) darpariaeth gysylltiedig, darpariaeth atodol, darpariaeth ganlyniadol, darpariaeth ddarfodol, darpariaeth drosiannol neu ddarpariaeth arbed.

(3) Ni chaniateir gwneud offeryn statudol y mae'r is-adran hon yn gymwys iddo oni bai bod drafft o'r offeryn wedi ei osod gerbron Senedd Cymru ac wedi ei gymeradwyo ganddi drwy benderfyniad.

(4) Mae is-adran (3) yn gymwys i offeryn statudol sy'n cynnwys rheoliadau o dan unrhyw un neu ragor o'r darpariaethau a ganlyn—
- (a) o Ran 1, adran 22(1);
- (b) o Ran 2, adrannau 25(2), 27(6), 32(2)(b), 34, 41(2), 46(6), 80(1)(c) a (2) a 83(4);
- (c) o Ran 3, adrannau 88(3), 94(4) a (7)(b), 98(2), 99(6), 104(5) a 105(4);

(d) o Ran 4, adrannau 111(4), 112(1)(c) a 113(1);

(e) o'r Rhan hon—

(i) adran 145;

(ii) adran 146, ond dim ond pan fo'r rheoliadau yn diwygio, yn diddymu neu fel arall yn addasu darpariaeth mewn Deddf gan Senedd y Deyrnas Unedig, Mesur gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru neu Ddeddf gan Senedd Cymru.

(5) Mae offeryn statudol sy'n cynnwys rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru o dan y Ddeddf hon, nad yw is-adran (4) yn gymwys iddo, yn ddarostyngedig i'w ddiddymu yn unol â phenderfyniad gan Senedd Cymru.

144 Dehongli cyffredinol

(1) Yn y Ddeddf hon—

ystyr "adnoddau ariannol" ("*financial resources*") yw adnoddau ariannol o unrhyw fath gan gynnwys grantiau, benthyciadau a thaliadau eraill;

ystyr "addysg drydyddol" ("*tertiary education*") yw addysg uwch, addysg bellach neu hyfforddiant;

ystyr "addysg drydyddol Gymreig" ("*Welsh tertiary education*") yw addysg drydyddol—

(a) a ddarperir gan, neu ar ran, darparwr addysg drydyddol yng Nghymru, neu

(b) a gyllidir gan y Comisiwn neu a sicrheir fel arall ganddo;

ystyr "addysg uwch" ("*higher education*") yw addysg a ddarperir drwy gyfrwng cwrs o unrhyw ddisgrifiad a grybwyllir yn Atodlen 6 i Ddeddf Diwygio Addysg 1988 (p. 40);

mae i "addysg uwchradd" yr ystyr a roddir i "secondary education" gan adran 2 o Ddeddf Addysg 1996 (p. 56);

mae i "anghenion dysgu ychwanegol" ("*additional learning needs*") yr ystyr a roddir gan adran 2 o Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 (dccc 2);

ystyr "awdurdod lleol" ("l*ocal authority*") yw cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol yng Nghymru;

ystyr "y Comisiwn" ("*the Commission*") yw'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil (gweler adran 1);

mae "corff llywodraethu" ("*governing body*") i'w ddehongli fel a ganlyn—

(a) mewn perthynas â darparwr hyfforddiant na fyddai, oni bai am yr adran hon, yn cael ei ystyried yn sefydliad, ei ystyr yw unrhyw bersonau sy'n gyfrifol am reoli'r darparwr;

(b) mewn perthynas ag ysgol, ei ystyr yw perchennog yr ysgol o fewn yr ystyr a roddir i "proprietor" gan adran 579(1) o Ddeddf Addysg 1996 (p. 56);

(c) mewn perthynas â darparwr a ddynodir o dan adran 83, ei ystyr yw unrhyw bersonau sy'n gyfrifol am reoli'r darparwr;

(d) mewn perthynas ag unrhyw sefydliad arall, mae iddo'r ystyr a roddir i "governing body" gan adran 90(1) o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 (p. 13), ond yn ddarostyngedig i unrhyw ddarpariaeth a wneir yn rhinwedd adran 90(2) o'r Ddeddf honno;

mae "cyfleusterau i Gymru" ("*facilities for Wales*") yn cynnwys—

(a) cyfleusterau yng Nghymru, a

(b) cyfleusterau eraill sydd ar gael i bersonau sy'n preswylio fel arfer yng Nghymru;

mae i "darpariaeth ddysgu ychwanegol" ("*additional learning provision*") yr ystyr a roddir gan adran 3 o Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 (dccc 2);

ystyr "darparwr addysg drydyddol yng Nghymru" ("*tertiary education provider in Wales*") yw sefydliad sy'n darparu addysg drydyddol, gan gynnwys addysg drydyddol a ddarperir ar ei ran, y cynhelir ei weithgareddau yn gyfan gwbl neu'n bennaf yng Nghymru;

ystyr "darparwr cofrestredig" ("*registered provider*") yw darparwr addysg drydyddol sydd wedi ei gofrestru yn y gofrestr; ac mae cyfeiriadau at "cofrestru" ("*registration*") i'w darllen yn unol â hynny;

ystyr "y gofrestr" ("*the register*") yw'r gofrestr a sefydlir ac a gynhelir o dan adran 25;

ystyr "hysbysiad" ("*notice*") yw hysbysiad ysgrifenedig;

mae "sefydliad" ("*institution*") yn cynnwys unrhyw ddarparwr hyfforddiant (pa un a fyddai'r darparwr hyfforddiant fel arall yn cael ei ystyried yn sefydliad ai peidio);

ystyr "swyddogaethau" ("*functions*") yw pwerau a dyletswyddau;

mae i "undeb llafur" yr ystyr a roddir i "trade union" gan Ddeddf yr Undebau Llafur a Chysylltiadau Llafur (Cydgrynhoi) 1992 (p. 52);

mae i "ysgol" yr ystyr a roddir i "school" gan adran 4 o Ddeddf Addysg 1996 (p. 56);

ystyr "ysgol a gynhelir" ("*maintained school*") yw ysgol gymunedol, ysgol sefydledig neu ysgol wirfoddol, neu ysgol arbennig gymunedol.

(2) Mae cyfeiriadau yn y Ddeddf hon at addysg bellach yn gyfeiriadau at addysg (ac eithrio addysg uwch) sy'n addas i ofynion personau dros yr oedran ysgol gorfodol a gweithgaredd amser hamdden wedi ei drefnu sy'n gysylltiedig ag addysg o'r fath.

(3) Yn unol â hynny, at ddibenion y Ddeddf hon, mae addysg bellach yn cynnwys addysg sy'n addas i ofynion disgyblion dros yr oedran ysgol gorfodol ond o dan 19 oed a ddarperir mewn ysgol y darperir addysg uwchradd ynddi hefyd.

(4) Mae cyfeiriadau yn y Ddeddf hon at hyfforddiant yn gyfeiriadau at hyfforddiant sy'n addas i ofynion personau dros yr oedran ysgol gorfodol a gweithgaredd amser hamdden wedi ei drefnu sy'n gysylltiedig â hyfforddiant o'r fath.

(5) At ddibenion is-adrannau (2) a (4)—

(a) mae addysg yn cynnwys addysg lawn-amser a rhan-amser;

(b) mae hyfforddiant yn cynnwys hyfforddiant llawn-amser a rhan-amser;

(c) mae hyfforddiant yn cynnwys hyfforddiant galwedigaethol, cymdeithasol, corfforol a hamdden.

(6) Yn y Ddeddf hon—

(a) mae cyfeiriadau at sefydliadau o fewn y sector addysg bellach yn gyfeiriadau at "institutions within the further education sector" sy'n dod o fewn adran 91(3) o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 (p. 13), a

(b) mae cyfeiriadau at sefydliadau o fewn y sector addysg uwch yn gyfeiriadau at "institutions within the higher education sector" sy'n dod o fewn adran 91(5) o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992.

(7) Mae is-adrannau (2) a (3) o adran 8 o Ddeddf Addysg 1996 (p. 56) yn gymwys i benderfynu, at ddibenion y Ddeddf hon, a yw person o'r oedran ysgol gorfodol, i'r graddau y mae'r adran honno yn gymwys o ran Cymru.

(8) Mae cyfeiriadau yn y Ddeddf hon (sut bynnag y'u mynegir) at ddarparu addysg drydyddol gan, neu ar ran, darparwr addysg drydyddol yng Nghymru (gan gynnwys darparwr cofrestredig neu ddarparwr penodedig) yn cynnwys cyrsiau addysg drydyddol a ddarperir—

(a) mewn un neu ragor o leoedd yng Nghymru neu mewn mannau eraill,

(b) drwy gyfrwng gohebiaeth, offer neu gyfleuster arall sy'n galluogi personau nad ydynt yn yr un lle (pa un ai yng Nghymru neu mewn mannau eraill) i gymryd rhan yn yr addysg drydyddol, neu

(c) drwy gyfuniad o'r ffyrdd a ddisgrifir ym mharagraffau (a) a (b).

(9) Yn is-adran (1), ystyr "darparwr hyfforddiant" yw person sy'n darparu hyfforddiant ar gyfer aelodau o weithlu'r ysgol (o fewn yr ystyr a roddir i "member of the school workforce" gan adran 100 o Ddeddf Addysg 2005 (p. 18)).

(10) At ddibenion y Ddeddf hon, mae addysg drydyddol a ddarperir y tu allan i Gymru i'w thrin fel pe bai wedi ei darparu yng Nghymru os y'i darperir fel rhan o gwrs a ddarperir yn bennaf yng Nghymru.

145 Pŵer i ddarparu i'r Brifysgol Agored gael ei thrin fel darparwr addysg drydyddol yng Nghymru

(1) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddarparu i'r Brifysgol Agored gael ei thrin fel darparwr addysg drydyddol yng Nghymru at ddiben unrhyw ddarpariaeth yn y Ddeddf hon, neu unrhyw ddarpariaeth a wneir odani.

(2) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1) addasu effaith darpariaeth yn y Ddeddf hon, neu ddarpariaeth a wneir odani, i'r graddau y mae'n gymwys i'r Brifysgol Agored, pa un ai fel darparwr addysg drydyddol yng Nghymru neu fel darparwr cofrestredig (os daw'n un).

146 Pŵer i wneud darpariaeth ganlyniadol a darpariaeth drosiannol etc.

(1) Os yw Gweinidogion Cymru yn ystyried ei bod yn briodol at ddibenion unrhyw ddarpariaeth yn y Ddeddf hon, o ganlyniad i unrhyw ddarpariaeth ynddi neu er mwyn rhoi effaith lawn i unrhyw ddarpariaeth ynddi, cânt, drwy reoliadau, wneud—

(a) darpariaeth atodol, darpariaeth gysylltiedig neu ddarpariaeth ganlyniadol;

(b) darpariaeth drosiannol, darpariaeth ddarfodol neu ddarpariaeth arbed.

(2) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1) ddiwygio, addasu, diddymu neu ddirymu unrhyw ddeddfiad (gan gynnwys deddfiad a gynhwysir yn y Ddeddf hon).

147 Mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol

Mae Atodlen 4 yn gwneud mân ddarpariaethau a darpariaethau o ganlyniad i'r Ddeddf hon.

148 Dod i rym

(1) Daw'r darpariaethau a ganlyn o'r Ddeddf hon i rym drannoeth y diwrnod y caiff y Ddeddf hon y Cydsyniad Brenhinol—

(a) adrannau 143 i 146;

(b) yr adran hon;

(c) adran 149.

(2) Daw darpariaethau eraill y Ddeddf hon i rym ar ddiwrnod a bennir gan Weinidogion Cymru mewn gorchymyn a wneir drwy offeryn statudol.

(3) Caiff gorchymyn o dan is-adran (2)—

(a) pennu diwrnodau gwahanol at ddibenion gwahanol;

(b) gwneud darpariaeth ddarfodol, darpariaeth drosiannol neu ddarpariaeth arbed mewn cysylltiad â dod â darpariaeth i rym a ddygir i rym drwy'r gorchymyn.

149 Enw byr

(1) Enw byr y Ddeddf hon yw Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022.

(2) Mae'r Ddeddf hon i'w chynnwys yn y rhestr o Ddeddfau Addysg a nodir yn adran 578 o Ddeddf Addysg 1996 (p. 56).